

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Fiducia In Deum Plurimas Et Utilissimas pro
vitâ spirituali instructiones Continens, Præcipue Ad
Obtinendam magnam animæ quietem, & afflictiones
quascunque ingenti cum solatio & fructu ...**

Dusault, Nicolas

Coloniæ Agrippinæ, 1660

§. 5. Excellentia timoris Dei conjuncti cum fiducia in Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50333)

cum dant, cruciant, exedunt, ac mille quotidie
mortes inferunt. Verissimè de his dixit Pro-
pheta : *contritio & infelicitas in viis eorum,*
viam pacis non cognoverunt : non est timor Dei
ante oculos eorum. 1. sal 13. Hinc inquietum est
cor eorum & perpetuis formidinum moti-
bus agitur, velut concitatum. fluctibus ma-
ris: omnia tuta timent, apes & vespas, ignem
& aquam, famem & sitim, amicos & inimi-
cos, notos ignotosque, domesticos & extra-
neos, morbos, infamiam, egestatem, vitam
& mortem.

§. V.

*Excellentia Timoris Dei conjuncti cum Fidu-
cia in Deum.*

Ostende mihi hominem omnium maxi-
mè inclytum dicebat sapiens quidam
hebræus, si timorem Dei non habet, opera-
rius est sine instrumentis, imò dici potest ho-
mo sine ullâ virtute & scientiâ, nam si caret
Dei timore, caret & gratiâ, si gratiâ, caret om-
nibus. At *timentis Dominum*, ait Eccle-
siasticus c. 34. *beata est anima ejus. Ad quem*
respicit & quis est fortitudo ejus ? Oculi Do-
mini super timentes eum, protector poten-
tiae, firmamentum virtutis, tegimen ardo-
ris & umbraculum meridiani, deprecatio
offen-

„offensionis & adiutorium casus, exaltans
 „animam & illuminans oculos, dans sanita-
 „tem & vitam & benedictionem. Sed adver-
 tendum est admirabiles hos, qui Dei Timori
 adscribuntur, effectus non oriri proximè ab
 ipso, sed potiùs à Fiduciâ in Deum quæ ex eo
 progignitur velut ex calyce flos aut ex vite
 pampinus. Unde Fiduciæ tribuendum est
 quod de Timore toties canit Psalmista:
*Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ Do-
 mine, quam abscondisti timentibus te: psal. 30.*
 Et iterum: *Voluntatem timentium se faciet,
 deprecationem eorum exaudiet, & salvos fa-
 ciet eos.* Nec solum nihil deest timentibus
 eum, nec ipse solum salus eorum, fortitudo
 & murus inexpugnabilis & protector vitæ
 eorum est, sed etiam ipse docebit eos, & ma-
 nifestabit illis se talem esse. Sic explicat car-
 dinalis Bellarminus illum Psalmistæ versum:
*Firmamentum est Dominus timentibus eum,
 & testamentum ipsius ut manifestetur illis.*
 Hinc omnes Sancti Timorem Dei prætul-
 erunt omnibus mundi thesauris, eumque con-
 servare studuerunt cum periculo & iacturâ
 honoris, opum, vitæ, & omnium quæ possi-
 debant in terris. Hoc clamant Sancti Dei
 Martyres in acerbissimis tormentis & crucia-
 tibus quos læti ac alacres in corporibus suis
 per-

perulerunt, ut conceptum animis Dei timorem non perderent peccato quod immatissimus est & unicus tyrannus qui matrem cum filiâ perimit, hoc est Timorem Dei & Fiduciam in Deum quam ille gignit. Hanc Timoris divini excellentiam considerans senior Tobias in illa egregia quæ vitæ suæ postrema putabat, quæque velut dives patrimonium filio suo relinquebat, verba erupit: *Noli timere, fili mi: pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum.* c. 4. Sub exiguo cortice ingens latet medulla, & paucis verbis multa complectitur. Ita loqui solent sapientes; brevis sermo docti abundat sensu, verba numerata proferunt, quæ totidem oracula sunt mysteriis involuta. Quod si Vir sapientissimus cogitationes suas verbis explicare copiosius voluisset in hanc sententiam, quantum ego assequi possum, disseruisset. Fili mi, nunc tempus postulat ut corde paterno ad te loquar & aperiam intimos recessus animi mei, atque ad extremum tibi testatum relinquam, de quo tamen nunquam dubitare potuisti, deditissimum sincerissimi mei in te amoris affectum; & si forte naturæ oblitus & viri probi essem immemor officii, ætas tamen mea & præsens status in illud me tempus adduxerunt
quo

quo maximi adulatorēs solent liberè loqui,
& mendacissimi quique veritatem profiteri.
Facilè mihi credes dicenti quod in hanc cor-
poris infirmitatem non me adduxit magnitu-
do imperii, negotiorum moles, curarum va-
rietas, labor in amplificandis divitijs, timor
in conservandis, dolor in amissione; nec terra
marive institutis itineribus fatigavi me, ut
aurum, argentum & peregrini orbis munera,
aut avium exuvias, aut piscium vermium-
que excrementa congererem majori cupi-
ditate quam merce; non consumpsi vires &
industriam in exstruendis magnificis ædi-
bus, coëmendis villis, plantandis vineis &
olivetis, ordinandis pomarijs & colendis
hortis. Nunquam hæc in bonis æstimavi quæ
tantorum sunt irritamenta malorum, de qui-
bus tam cruenta bella gerunt reges, litigant
principes, laborant divites, cruciantur avari:
quæ conmutabilia fortunæ membra innu-
meris sunt exposita casibus: nam vel subdu-
cuntur à furibus, vel rapiuntur à prædoni-
bus, vel absumentur flammis, vel aquis ob-
ruuntur, sine labore non acquiruntur, sine ti-
more non possidentur, sine dolore non per-
duntur. Quomodo hæc bona dicam, aut quo-
modo ipsa possunt possessorem suum bea-
tam facere? Et nihilominus, quod nunquam
satis

fatis potui mirari, amatores habent suos, habent sui studiosos qui diu noctuque nihil aliud agant, nihil aliud cogitant quam ut possint per fas nefasque divitias accumulare. Neque porro quæsitæ ex alieno orbe deliciae, aut longæ epulæ aut frequentia convivium & quotidianæ commestationes valetudinem meam affligerunt; sed in his omnibus sæpe numero mortalium accusavi stultitiam, quod iis tantopere inhiarent, quæ semper torquent possidentem, quæ & malis sunt communia & non faciunt quemquam bonum nec felicem, sed miserum potius & ad vitia quæque inducunt. Idcirco amavi semper ea bona quæ Deo & hominibus probantur & meliorem faciunt sui possessorem. Unde longâ multorum experientiâ annorum comperi non esse veram felicitatem nisi in tranquillitate animi & conscientia bonâ. id est securâ & purâ mente quæ est jure convivium, nec majores alibi reperi divitias quàm in studio exercitioque verarum virtutum. Utinam fili mi hæc veritas tam altè insedisset animo tuo, ut nullis unquam deliciis, nec prosperis, nec adversis nullisque mundi persuasionibus, nec viribus concuti aut evelli inde possit. Facilis est, & jucunda hujus r. e. æ propositionis probatio: magnitudo alicujus boni desumi solet ab e-

jus

O. I. 4. 11
 eius excellentiâ & pretio fructuum quos pro-
 ducit, hoc jam in utraque, quam tibi com-
 mendo, virtute est inæstimabile. Nam actus
 unus, exempli gratiâ, Fiduciâ in Deum à te
 eo, quo oportet modo exercitus, cum pro-
 ducit vel unum gradum gratiæ, huiusmodi
 gradus utpote naturam excedens, præstan-
 tior est terrâ & elementis, cælo & astris, om-
 nique eo quod cœli terræque ambitu conti-
 netur. Sicut gutta una balsami pretiosior est
 toto cœni oceano, & Jaspidis particula præ-
 stat Europæ atque Asiæ montibus. Sic Ada-
 mas punctum lapidis pretiosior auro, canit
 Manilius. Hanc porro gratiam si multiplices
 secundum numerum actionum sanctarum,
 quàm nobilem divitemque meritorum col-
 liges cumulum ex constanti assiduoque ha-
 rum virtutum exercitio! Recense si potes
 singulos pedum gressus, cogitationes men-
 tis, voluntatis motus, vitæ tuæ momenta
 sanctè & religiosè traductæ, invenies incom-
 parabilem cœlestium donorum quæ lucra-
 tus es, thesaurum. Huius amplissimi quæstus
 instrumentum est recta sinceraque voluntas:
 opifex est Timor Dei, Fiducia in divina bo-
 nitate, & conformatio voluntatis tuæ cum
 Divina. Primum horum, nempe voluntatem
 obtines naturæ beneficio, cetera facilè con-
 sequi

sequi potes studio & consideratione indigentia tua & excellentia dignitatisque ejus qui te condidit. Hoc unicum tibi testamento relinquo patrimonium vitæ tuæ & amoris in te mei hæreditatem optimam: Dei Timorem & mundi contemptum cum invicta Fiducia erga conditoris tui providentiam in omnibus calamitatibus, miseriis, & afflictionibus tuis. Patientia acuet magnanimitatem tuam & paupertas, qua alii abutuntur ad serviendum peccatis, quotidiani instar censûs erit ad augendum in dies meritorum cumulum Suscipe fili mi unicè dilecte , suscipe de paterna manu testamentum hoc & expende hunc pretiosum thesaurum ea prudentia atque industria ut consequaris aliquando optatissimam animæ tuæ quietem & statum illum bonorû omnium aggregatione perfectum, quem frustra amatores hujus mundi quærunt vanissimo rerum caducarum studio. Sic felici sorte consequeris opulentiam summam in egestate, maximam gloriam in contemptu, & evades ditior Regum principumque filiis qui amplissimorum regnorum & provinciarum hæreditatem adierunt. His ferè, verbis, meo quidem judicio, Vir Sanctus ac sapiens usus fuisset, si pluribus sententiam suam voluisset explicare, sed paucis usus est quia loquebatur

tur

tur intelligenti, Et mihi huiuscemodi verbis
 uti placuit ad concludendum hoc opus, ut
 conformi & historiæ & operis huius initio
 discursu velut dictorum compendium hoc
 loco instituiam. Sumus verè pauperrimi om-
 nes & miserimi & miserabilissimi, si non alia
 possideamus bona, quàm quæ terra profert.
 Nihil egentius divitum & magnatum abun-
 dantia, nihil spoliatus illorum bonis; & quo
 plus habent, plus quærunt habere, & ditissimi
 quique pluribus indigent ut conservent quæ
 possident. Quod si copia divitum inops &
 indigens est, qualis erit inopia pauperum?
 Quid igitur faciendum ut dulcescat nobis
 tanta vitæ huius indigentissimæ & miserrimæ
 amaritudo? *Pauperem quidem vitam agi-*
mus, ait Tobias, *sed multa bona habebimus,*
si timuerimus Deum, planè omnia habebi-
 mus, si Dei Timorem & Fiduciam in Dei
 providentiam possederimus: adhuc terram
 incolentes sedebimus in *pulchritudine pacis*
& in requie opulenta: Isai. 32. anima nostra in
 bonis demorabitur, in exultatione & gaudio,
 sine invidia sine tristitia, sine odio, sine do-
 lore, sine metu, sine indignatione, sine despe-
 ratione; hæc enim ad orcum pertinent, & æ-
 terna sunt damnatorum supplicia; Timentes
 autem Deum nihil impediet quo minus as-
 sequan-

sequantur quod desiderii sanctis & votis
prosequuntur, aut retineant quod perdere
metuunt. Omnes alii timores uni Dei Timori
cedunt, inquit S. Chrysostomus, sicut qui
aqua laborat intercute, aut calculi cruciatur
doloribus, non percipit leves alios & tran-
seuntes dolores. Et cum nihil timeamus præ-
ter Deum, nihil etiam amabimus præter
Deum, nec in ulla re aliâ ponemus fiduciam,
adeo ut nihil omnino nisi solus Deus possit
nobis aut metum asserere, aut imperare spem,
aut provocare amorem. Huiusmodi vitam
ducebant aureo illo seculo nascentis Christi
Ecclesiæ alumni cum hæc divinæ virtutes tã-
quam cælestes Pandoræ pleno copiæ cornu
omnis generis bona in sui amantes effunde-
bant. Hi erant veluti duo fontes ex quibus
novello gregi largissimæ gratiarum & dono-
rum cælestium aquæ profluebant. In nostrâ
est potestate ut aurea ista tempora redeant &
si earundem virtutum flores appareant in ter-
ra nostrâ, gustabimus & persimiles fructus.
Eadem nunc sunt quæ olim fuerunt, & ma-
nus Domini non est abbreviata, quo minùs
effundat super nos torrentem pacis & cœle-
stium consolationum, quibus ditavit priora
Ecclesiæ parturientis secula, & potavit olim
credentium multitudinem.